

Tefsir sure Et-Talak
Priredio: Emir Demir

1. "O Vjerovjesniče, kada želite žene pustiti" – Uzvišeni, kao prvo, doziva Vjerovjesnika, s.a.v.s., ukazujući mu posebnu počast, a potom se zajedno obraća njemu i njegovom ummetu. Ajet znači: Kada ih želite razvesti i čvrstu odluku o tome donesete. "...vi ih u vrijeme kada su čiste pustite" – tj. dok čekaju period iddeta-pričeka, ili prije njega. Ovim se želi reći: razvedite ih za vrijeme čistoće u kojoj nije bilo spolnog donosa, a zatim se ostavljaju (u smislu spolnog odnosa) sve dok ne istekne njihov priček. Kada ih razvedu na ovakav način, onda su ih razveli u propisanom periodu. Od Ibn Omera se prenosi da je razveo svoju ženu, a bila je u menstrualnom ciklusu. Omer je to spomenuo Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., pa se Poslanik, s.a.v.s., razljutio i rekao: "Neka je vrati, a zatim zadrži sve dok ne bude čista, zatim dobije mjesečnicu, a potom ponovo bude čista. Ako bude htio da je razvede, neka je razvede čistu, prije nego što sa njom bude imao spolni odnos. To je priček u kojem je Allah naredio da se žene puštaju." "...i brojte to vrijeme" – tj. pamtite ga i pamtite vrijeme u kome je došlo do puštanja žene sve dok se taj period ne ispuni. Taj period iznosi tri čistoće ili tri mjesečnice. Ovo obraćanje odnosi se na muževe. "...i Allaha, Gospodara svoga, bojte se" – nemojte Mu činiti nepokornost u onome što vam je naredio, niti svojim ženama nanositi štetu. "Ne izgonite ih iz kuća njihovih" – tj. u kojima su bile prilikom puštanja sve dok su u periodu pričeka. Kuće je njima pripisao da bi pojasnio njihovo potpuno pravo na smještaj i stanovanje tokom ovog perioda. Također, zabranio je suprugama da izlaze rekavši: "...a ni one neka ne izlaze" – tj. neka ne izlaze iz tih kuća dok su u periodu pričeka, osim zbog opravdane nužde. "...osim ako očito sramno djelo učine" – tj. neka ne izlaze iz svojih kuća osim ako počine razvrat zinaluka. Neki su rekli da se to odnosi na ružan govor, te da se žena okomi na one koji sa njom stanuju u kući. "To su Allahovi propisi" – ovo znači: ovo su propisi koje je Allah pojasnio Svojim robovima, tj. postavio im je zacrtane granice koje im nije dozvoljeno prelaziti. "Onaj koji Allahove propise krši, sam sebi nepravdu čini" – zato što se sam vodi u propast. "Ti ne znaš, Allah poslije toga može priliku pružiti" – tj. ako ona ostane u kući, možda Allah sjedini njihova srca i suprug je i dalje zadrži.

2. "Pa kada one dostignu vrijeme svoga čekanja" – tj. kada bude blizu istek propisanog pričeka i budu nadomak njihovog završetka. "...vi ih na lijep način zadržite" – tj. vratite ih lijepo se ophodeći prema njima iz želje da im donesete dobro, bez namjere za nanošenjem štete. "...ili se velikodušno od njih konačno rastavite" – ostavite ih sve dok priček ne istekne, a onda će one same o sebi odlučivati, uz isplatu prava njima kojima ste vi zaduženi i ostavljanja nanošenja štete, tj. vi nemate prilikom završetka pričeka pravo ni na što drugo osim da ih zadržite ili da ih lijepo pustite. Zadržavanje radi nanošenja štete ili puštanje uz provokacije i uskraćivanje prava, nije vama dozvoljeno. "...i kao svjedoke dvojicu vaših pravednih ljudi uzmite" – kada želite da ih vratite ili da ih u potpunosti ostavite, a time presijecate spor i dokidate predmet razmirica. "...i svjedočenje Allaha radi obavite" – ovo je naredba svjedocima da svoje svjedočenje iznesu na istinit način kao vid približavanja Allahu. "To je savjet za onoga koji u Allaha i onaj svijet vjeruje"

– ovdje je posebno spomenuo vjernike, jer će se samo oni ovime okoristiti, za razliku od drugih. "...a onome koji se Allaha boji" – tj. ko se pribojava Allaha zastajući na Njegovim granicama koje je odredio Svojim robovima; "...On će izlaz dati" – iz onoga u šta je zapao.

3. "I opskrbit će ga odakle se i ne nada" – tj. na način koji mu nije ni naumpao, niti je na njega računao. Onaj ko pusti ženu, a zatim dovede svjedoke prilikom rastave za istek pričeka, ili prilikom vraćanja žene u brak, Allah će mu dati izlaz. Tegobu će samo osjetiti onaj ko se bude suprotstavljao Alahovim propisima puštanja i povrata žene. "...onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta" – tj. ko bude izgradio povjerenje u Allaha u svojoj nedaći, Allah će mu biti dovoljan u odnosu na ono što ga brine. "Allah će, zaista, ispuniti ono što je odlučio" – tj. Njemu ništa neće moći promaći i On je moćan sve traženo ispuniti. "...Allah je svemu već rok odredio" – tj. Allah je nedaći dao određeni rok kako bi se završila, kao što je dao rok i blagostanju u kojem se završava. Es-Suddi kaže da se ovo odnosi na vremenski period menstruacije i pričeka poslije puštanja.

4. "A one žene vaše koje su nadu u mjesečno pranje izgubile" – to su stare žene čiji je mjesečni ciklus prestao i izgubile su svaku nadu u njega. "...ako sumnjate vi" – tj. ako sumnjate i ne znate kakav je priček za njih. "...one trebaju čekati tri mjeseca, a i one koje ga nisu dobile" – zbog svoje maloljetnosti zato što još nisu dostigle godine šerijatskog punoljetstva – njihov priček je tri mjeseca. "Vrijeme čekanja trudnih žena jeste da rode" – tj. njihov priček završava se sa porođajem. "A onoga ko se Allaha boji, On će mu samo lahkoću dati" – Ed-Dahhak kaže: "Ko se bude bojao Allaha i pusti ženu kako je sunnetom propisano, Allah će mu u njegovom stanju dati olakšanje da je povрати.

5. "...i još mu veliku nagradu dati" – tj. na budućem svijetu će mu dati veliku nagradu, a ona je Džennet.

6. "Vi ih ostavite da stanuju gdje i vi stanujete" – ovo je pojašnjenje obaveznog smještaja puštenih žena, tj. nastanite ih u dijelu prostora u kojem vi stanujete. "...prema svojim mogućnostima" – tj. zavisno od vaših materijalnih mogućnosti. To se odnosi na razvedenu ženu koja ima pravo da se vrati, a ona koja je razvedena treći put, nema pravo na izdržavanje niti na stan. "...i ne činite im teškoće zato da biste na njih pritisak izvršili" – u pitanjima smještaja ili izdržavanja. "A ako su trudne, dajte im izdržavanje sve dok se ne porode" – nema razilaženja među učenjacima u pogledu obaveznosti izdržavanja razvedene žene i obezbjeđenja stanovanja tokom njene trudnoće. "...a ako vam djecu doje" – doje vašu djecu poslije svega ovoga; "...onda im dajte zasluženu nagradu" – tj. naknadu za njihovo dojenje. "...i sporazumite se međusobno na lijep način" – ovo je obraćanje muževima i ženama između kojih je došlo do razvoda putem šerijatskog puštanja žene. Ajet znači: savjetujte se međusobno u dobru, a ne u zlu. Neka jedni od drugih prihvate dobro i sve što je lijepo vezano za dijete. O tome Uzvišeni kaže: "A ako budu htjeli rastavu uz obostrano zadovoljstvo i dogovor, onda nisu grješni." "...a ako nastanu razmirice" – tj. oko nagrade za dojenje, tako da suprug odbije supruzi dati nagradu koju ona želi, a majka odbije da doji dijete, osim sa traženom naknadom: "...neka mu onda druga doji dijete" – tj. unajmit će drugu dojilju koja će mu dojiti dijete.

7. "Neka imućan prema bogatstvu svome troši" – ovo je naredba bogatijim ljudima da u obilju dadnu dojiljama, svojim ženama, prema svojim mogućnostima. "...a onaj koji je u oskudici" – tj.

koji ne bude imućan i u teškom stanju. "...prema tome koliko mu je Allah dao" - tj. onoliko koliko mu je Allah dao od opskrbe, i on nije dužan više od toga. "...jer Allah nikoga ne zadužuje više nego što mu je dao" – tj. što je dao od opskrbe, pa tako siromašnog ne zadužuje da udjeljuje više od svojih mogućnosti, kao što ne zadužuje bogatoga. "...Allah će sigurno poslije toga last dati" – tj. poslije poteškoće dat će obilje i bogatstvo.

8. "A koliko se samo sela oglušilo o zapovijed Gospodara njihova i poslanika Njegovih" – tj. stanovnici mnogih naselja bili su nepokorni naredbi Allaha i Njegovog Poslanika i okrenuli su se. "...pa smo s njima žestok račun sveli" – Allah ih je obračunao prema njihovim djelima koja su činili na dunjaluku. "...i kaznili ih patnjom užasnom" – tj. kaznit ćemo velikom kaznom na ahiretu one koji to budu činili, a na dunjaluku glađu, sušom, propadanjem u zemlju i izobličavanjem. "...oni su pogubnost postupaka svojih okusili" – tj. ružne posljedice i teret patnje kao kaznu za svoje nevjerovanje. "...a propast je bila njihov kraj" – tj. propast na dunjaluku i patnja na ahiretu. Izgubili su svoje imetke, porodice i živote.

10. – 11. "Allah je za njih neizdržljivu patnju pripremio" – tj. kaznu u Džehennemu. "...zato se bojte Allaha, o vi koji ste razumom obdareni" – tj. vi koji imate razume koji znaju vagati i raspoznati dobro, a to je muhammedanski ummet. "...vi koji vjerujete" – tj. oni koji su se pokorili Allahu i slijede Muhammeda, s.a.v.s. "Budite iskreni u vašem vjerovanju i ne budite poput onih nepokornih naroda prije vas." Sa njima se račun žestoko sveo i iskusili su užasnu patnju. "Allah vam je već poslao opomenu" – opomena je časni Kur'an, a neki su rekli da je to Poslanik, s.a.v.s. Zato je Uzvišeni rekao: "...poslanika" – tj. objavio vam je Kur'an i poslao Poslanika sa ovim Kur'anom. "...koji vam Allahove jasne ajete kazuje" – pojašnjava ljudima propise koji su im potrebni. "...kako bi one koji vjeruju i rade dobra djela iz tmina izveo na svjetlo" – kako bi Allah, putem dokaza, one koji vjeruju i čine dobra djela izveo iz tame zablude na svjetlo upute, te iz tame nevjerstva na svjetlo imana.

12. "Allah je sedam nebesa i isto tako zemalja stvorio" – tj. isti broj je stvorio od zemalja – njih sedam. To se potvrđuje u vjerodostojnom hadisu jer u dijelu Vjerovjesnikovog, s.a.v.s., govora stoji: "Ko nepravedno otuđi pedalj zemlje, bit će natovaren sa sedam zemalja." "...Njegovo naređenje do svih njih dospijeva" – tj. naređenje sa sedam nebesa dospijeva na sedam zemalja – spušta se kiša, niče rastinje, nastupaju dan i noć, ljeto i zima.